

Výchovný program

Vypracovaný na základe zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní
(školský zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení
neskorších predpisov).

Centrum voľného času – JUNIOR, Tajovského 30, 974 09 Banská Bystrica

Forma výchovy a vzdelávania	Denná
Výchovný jazyk	Slovenský
Druh školského zariadenia	Centrum voľného času
Názov školského zariadenia	Centrum voľného času – JUNIOR Tajovského 30 974 09 Banská Bystrica www.cvcjunior.sk e - mail: juniorbb@juniorbb.sk IČO: 00365343
Dátum prerokovania v pedagogickej rade CVČ - JUNIOR	10. novembra 2025
Dátum prerokovania v Rade školského zariadenia pri CVČ - JUNIOR	
Miesto: Platnosť:	Banská Bystrica od 1. decembra 2025
Zriaďovateľ	Banskobystrický samosprávny kraj Námestie SNP č. 23 974 01 Banská Bystrica

Mgr. Julián Krull, PhD.
riaditeľ CVČ - JUNIOR

ÚVOD

Centrum voľného času – JUNIOR (ďalej CVČ – JUNIOR) v Banskej Bystrici patrí do sústavy školských zariadení, ktoré zabezpečujú výchovu, vzdelávanie a rozvoj osobnosti detí a mládeže mimo vyučovania. Jeho činnosť vychádza zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a je v súlade so Štátnym výchovným programom pre výchovu a vzdelávanie mimo vyučovania a koncepčnými dokumentmi Banskobystrického samosprávneho kraja v oblasti školstva, športu a práce s mládežou.

CVČ – JUNIOR sa profiluje ako moderné a otvorené centrum mladých, ktoré reaguje na potreby Generácie Z a Alfa. Prepája formálne a neformálne vzdelávanie, šport, kultúru, prevenciu, participáciu a dobrovoľníctvo a poskytuje mladým ľuďom bezpečný a inšpiratívny priestor pre rozvoj, seberealizáciu a aktívne zapojenie do spoločnosti. Centrum je zároveň dôležitým regionálnym partnerom pri realizácii stratégie práce s mládežou.

Centrum chápe výchovu vo voľnom čase ako plnohodnotnú súčasť výchovno-vzdelávacieho systému, ktorá rozvíja osobnosť mladého človeka v oblastiach, ktoré presahujú rámec formálneho vzdelávania, a umožňuje mu získavať skúsenosti, postoje a hodnoty, dôležité pre život v spoločnosti.

Výchovný program CVČ – JUNIOR reflektuje základné princípy výchovy v 21. storočí:

- **humanistický rozmer** – rešpektovanie individuality a potrieb každého mladého človeka,
- **inkluzívny prístup** – rovnaké príležitosti pre všetkých bez ohľadu na sociálne, kultúrne či zdravotné znevýhodnenie,
- **participatívne vzdelávanie** – aktívne zapájanie detí a mládeže do rozhodovania o aktivitách,
- **hodnotová orientácia** – výchova k zodpovednosti, spolupráci, tolerancii a rešpektu,
- **inovácie a digitalizácia** – využívanie nových technológií, interaktívnych foriem učenia a kreatívneho myslenia.

CVČ – JUNIOR je priestorom, ktorý prepája tematické oblasti výchovy – vzdelávacieu, spoločenskú a personalizačnú. Svojimi aktivitami rozvíja osobnosť mladého človeka vo všetkých dimenziách:

- **vo vzdelávacej oblasti** podporuje poznanie, zručnosti a kompetencie potrebné pre osobný rast a uplatnenie v spoločnosti,
- **v spoločenskej oblasti** rozvíja medziludské vzťahy, komunikačné a občianske kompetencie, spoluprácu a participáciu,
- **v personalizačnej oblasti** formuje hodnoty, sebapoznanie, emocionálnu zrelosť a zodpovedný prístup k sebe i k druhým.

Týmto spôsobom CVČ – JUNIOR prispieva k harmonickému rozvoju osobnosti, podporuje integráciu poznania, hodnôt a konania a posilňuje výchovný rozmer práce s mládežou.

Tento dokument určuje smerovanie centra, jeho hodnotové rámce, strategické ciele a tematické oblasti výchovy. Slúži ako základ pre plánovanie, realizáciu a prepojenie neformálneho vzdelávania s formálnym školským systémom.

1. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY

Poslaním Centra voľného času – JUNIOR je zabezpečovať výchovu a vzdelávanie detí a mládeže, podporovať ich osobnostný, sociálny a hodnotový rozvoj a vytvárať podmienky na rozvíjanie záujmov, zručností a kompetencií prostredníctvom systematickej výchovno-vzdelávacej, športovej, kultúrnej a preventívnej činnosti realizovanej v spolupráci so školami, samosprávou a partnermi.

Svojou činnosťou CVČ – JUNIOR prispieva k napĺňaniu strategických cieľov Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021–2028, ktorá je hlavným rámcom štátnej politiky vo vzťahu k mladým ľuďom a zdôrazňuje potrebu systematickej, hodnotovo orientovanej a inkluzívnej práce s mládežou v regionálnom kontexte. Centrum rozvíja medzinárodnú spoluprácu v rámci programov Erasmus+, V4, ENYC a iných, čím podporuje európsku dimenziu práce s mládežou.

Centrum sa podieľa najmä na rozvoji potenciálu mladých ľudí, na podpore ich osobnostného, sociálneho, športového a hodnotového rastu, na posilňovaní duševného zdravia a životných kompetencií; na podpore ich účasti na živote spoločnosti, na rozvoji občianskej angažovanosti, dobrovoľníctva a demokratickej kultúry; a na zvyšovaní kvality práce s mládežou na regionálnej úrovni prostredníctvom vzdelávania, metodologickej podpory, akreditovaných programov, sieťovania partnerov a uplatňovania štandardov kvality výchovy mimo vyučovania.

Základné princípy poslania CVČ – JUNIOR

- byť **otvoreným, bezpečným a podnetným priestorom**, ktorý mladí ľudia vnímajú ako „svoje miesto“,
- rozvíjať **hodnoty humanizmu, tolerancie, úcty a zodpovednosti**,
- podporovať **tvorivosť, participáciu a zdravý životný štýl**,
- poskytovať **výchovno-vzdelávacie programy a projekty**, ktoré posilňujú kľúčové kompetencie pre 21. storočie.

Špecifické ciele výchovy a vzdelávania

1. Osobnostný a sociálny rozvoj

- rozvíjať sebareflexiu, sebavedomie a schopnosť sebaregulácie,
- rozvíjať emocionálnu inteligenciu a empatiu,
- posilňovať zodpovednosť, cieľavedomosť a vytrvalosť,
- viesť mladých ľudí k odolnosti a zvládaniu stresu,
- podporovať spoluprácu a tímové myslenie.

2. Participácia a aktívne občianstvo

- podporovať demokratické hodnoty a zapájanie mladých do verejného života,
- rozvíjať činnosť školských parlamentov a mládežníckych parlamentov,
- realizovať diskusné a participatívne programy („Deň na župe“, „Čas otázok“, „Zoči-voči“, „Párty s participáciou“),
- posilňovať záujem o veci verejné a schopnosť vyjadriť a obhájiť svoj názor.

3. Zdravie, pohyb a hodnotové vzdelávanie

- propagovať zdravý životný štýl a pravidelný pohyb,
- budovať férovosť, rešpekt a priateľstvo prostredníctvom športu,
- rozvíjať povedomie o olympizme a hodnotovom vzdelávaní (program OVEP),
- viesť mladých ľudí k zodpovednosti voči svojmu telu a zdraviu,
- realizovať antidopingové vzdelávanie zamerané na riziká žuvacieho tabaku, energetických nápojov a iných stimulantov.

4. Tvorivosť, kultúra a digitálne kompetencie

- rozvíjať tvorivé myslenie, originalitu a iniciatívu,
- posilňovať mediálnu a digitálnu gramotnosť,
- podporovať projekty prepájajúce technológie, umenie a vzdelávanie,
- vytvárať priestor pre mladých ľudí, aby mohli tvoriť, prezentovať sa a zdieľať svoje nápady.

5. Environmentálna a spoločenská zodpovednosť

- podporovať environmentálne vzdelávanie a udržateľný životný štýl,
- viesť mladých ľudí k ochrane prírody a rešpektu k prostrediu,
- realizovať workshopy o klimatickej výchove a zodpovednej spotrebe,
- prepájať ekologické témy s osobným a komunitným rozvojom.

6. Rovnosť príležitostí a inklúzia

- vytvárať podmienky pre zapojenie všetkých skupín mládeže, vrátane znevýhodnených,
- rozvíjať citlivosť voči odlišnostiam a sociálnej spravodlivosti,
- učiť mladých ľudí tolerancii, empatii a prijímaniu rôznorodosti.

Formy výchovy a vzdelávania

Forma výchovy a vzdelávania v CVČ – JUNIOR je denná. Výchovno-vzdelávacia činnosť sa uskutočňuje na základe prejaveneho záujmu detí, žiakov a mládeže počas školského roka aj školských prázdnin, v rôznych časových formách – v priebehu dňa, počas víkendov, projektových dní či tematických podujatí – a to v spolupráci so zriaďovateľom, školami, partnermi a komunitnými organizáciami.

Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v centrách voľného času je **štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk**.

Tematické oblasti výchovy

Ciele a obsah výchovy a vzdelávania v centre voľného času sa vymedzuje v nasledujúcich tematických oblastiach výchovy:

1. Oblasť vzdelávacia (enkulturačná/kultivujúca)
2. Oblasť spoločenská (socializačná)
3. Oblasť personalizačná (rozvoj charakteru)

Každá oblasť výchovy a vzdelávania v centre voľného času má zahrnutú aj výchovu aj vzdelávanie v oblasti hodnôt. Výchovno-vzdelávacia činnosť má smerovať k usmerňovaniu rozvoja záujmov, zdokonaľovaniu praktických zručností, osvojovaniu a posilňovaniu hodnotovej výbavy detí, mládeže a návštevníkov centra voľného času.

Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

Vzdelávacia oblasť

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je získavanie, rozširovanie a upevňovanie vedomostí a praktických zručností v oblasti vedy, kultúry, športu v prepojení na vyučovacie predmety a tak prispievať k lepšej orientácii pri príprave na vstup do sveta práce, objavovaní a rozvíjaní talentu u detí a mladých ľudí.

	<i>Ciele vzdelávacej oblasti výchovy</i>
1.	Upevňovať a rozširovať vedomosti a praktické zručnosti z oblasti vedy a techniky, umenia, kultúry, športu a iných oblastí podľa záujmu, potrieb a očakávaní detí, mladých ľudí a iných osôb.
2.	Objavovať a rozvíjať nadanie/predispozície pre rôzne oblasti vedy a techniky, umenia, kultúry, športu a iných oblastí.
3.	Byť schopný rozpoznať svoje predpoklady a preferencie pre vstup do sveta práce.

Spoločenská oblasť

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je rozvíjať kompetencie dôležité pre budovanie zdravých vzťahov jednotlivcov v rámci užšej komunity (rovesníci, priatelia) a vo vzťahu k širšej komunite (škola, sídlisko, mesto, región, štát).

	<i>Ciele spoločenskej oblasti výchovy</i>
1.	Posilňovať komunikačné zručnosti (sebaprezentácia, argumentácia a pod.) a rozvíjať efektívnu a rešpektujúcu komunikáciu.
2.	Rozvíjať zručnosti kooperácie a spolupráce.
3.	Posilňovať citlivosť, toleranciu, solidaritu a rešpektujúce správania voči znevýhodneným alebo vylúčeným skupinám.
4.	Získavať informácie a prejavovať zručnosti vedúce k posilneniu demokracie (škola, mesto, širšia komunita).
5.	Aplikovať princípy udržateľného rozvoja v praxi (príroda, spoločnosť a i.).
6.	Prejavovať ochotu a schopnosť osobne prispieť k riešeniu rôznych výziev v skupine, širšom okolí, spoločnosti a pod.

Personalizačná oblasť

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je budovaniu charakteru mladého človeka najmä v oblasti postojov, ktoré sú zamerané na proaktívny prístup k životu, odolnosť, flexibilitu, kritické myslenie, schopnosti rozvíjať sa a byť tvorivý pri hľadaní riešení v rôznych oblastiach života.

	<i>Ciele personalizačnej oblasti výchovy</i>
1.	Posilňovať schopnosti usmerňovať/ovládať svoje emócie, myšlienky a správanie.
2.	Posilňovať schopnosť zvládať zmeny, neistotu a čeliť výzvam.
3.	Rozvíjať schopnosť učiť sa a chápať/oceňovať jej význam a prínos pre sebarozvoj a rozvoj ostatných.
4.	Rozvíjať schopnosť kritického posúdenia informácií pre nachádzanie inovatívnych riešení.

Programové piliere CVČ – JUNIOR

Programové piliere predstavujú hlavné smerovania a tematické okruhy, prostredníctvom ktorých CVČ – JUNIOR napĺňa svoje poslanie a ciele v oblasti výchovy a vzdelávania mimo vyučovania.

Sú v súlade so **Štátnym výchovným programom** a reflektujú ponuku workshopov a aktivít centra pre školy a mládež v Banskobystrickom kraji, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1.

1. Osobnostný a sociálny rozvoj

(rozvoj identity, charakteru a sebapoznania)

Cieľom piliera je podporovať u mladých ľudí sebapoznanie, rozvoj komunikačných a sociálnych zručností, emocionálnu inteligenciu, duševnú pohodu a schopnosť zvládať záťažové situácie.

Hlavné programy a workshopy:

- *Cesta k emocionálnej rovnováhe*
- *NFV – skratka a lebo výzva?*
- *Edukačný program olympijskej výchovy*
- *Škola končí, práca volá... alebo ako úspešne zvládnuť pracovný pohovor*
- *Adaptačno-zoznamovacie stretnutie „Spoznajme sa“*
- *Ako komunikujeme*
- *Neverbálna komunikácia, reč tela*
- *Predmetové olympiády a súťaže*
- *Prímestské tábory*
- *Internet – dobrý radca či zlý pán?*
- *Nikto nie je na predaj*
- *Osobnostný a sociálny rozvoj žiakov – 1. a 2 časť*
- *Šesť krokov na mojej ceste rozvoja – akreditovaný vzdelávací program*
- *Cesta k vodičáku*
- *Vzťahy – nevzťahy*
- *Prvá pomoc*

Výchovné ciele:

- rozvíjať schopnosť poznať svoje silné a slabé stránky,
- posilňovať emocionálnu zrelosť a odolnosť,
- učiť mladých ľudí zvládať konflikty, stres a zmenu,
- budovať vnútornú motiváciu, sebadôveru a zodpovednosť.

2. Participácia a občianske kompetencie

(demokratická kultúra, hodnoty, komunikácia a spolupráca)

Tento pilier posilňuje schopnosť mladých ľudí zúčastňovať sa na živote školy, komunity a spoločnosti. Učí ich spolupráci, rešpektu a zodpovednosti za spoločné rozhodnutia.

Hlavné programy a workshopy:

- *Deň so školským parlamentom*
- *Generačné rozdiely a komunikácia medzi generáciami*
- *Teamwork „1 + 1 = 3“*
- *Hovorme o inklúzii*
- *Tolerancia okolo nás*
- *Kvíz majster*
- *Zábavno-vedomostný kvíz „Vieš, nevieš?“*
- *Dungeons and dragons*
- *ESCAPE ROOM v Centre pre mladých*
- *Rozprávajme sa anglicky/španielsky*
- *Deň na župe*

Výchovné ciele:

- rozvíjať demokratické postoje a schopnosť spolupráce,
- podporovať aktívne občianstvo a zapájanie sa do spoločenského diania,
- učiť sa kultúrnemu dialógu, rešpektu a nenásilnej komunikácii,
- posilňovať vedomie spoluzodpovednosti za komunitu a kraj.

3. Zdravie, pohyb a hodnotové vzdelávanie

(pohyb ako životný štýl, fair play, prevencia a zdravie)

Pilier vychádza z dlhodobej tradície centra v oblasti športu a olympijskej výchovy. Prepája telesnú kultúru, hodnotové vzdelávanie, zdravý životný štýl a prevenciu rizikového správania.

Hlavné programy a projekty:

- *Antidopingové vzdelávanie v praxi*
- *Footdarts*
- *Kin-ball*
- *Kompenzačné cvičenia pri bežných činnostiach*
- *Panna – Football*
- *Spikeball*
- *Športové podujatia a súťaže*

Výchovné ciele:

- rozvíjať zdravé životné návyky a telesnú zdatnosť,
- učiť princípy fair play a rešpektu k súperovi,
- podporovať duševnú hygienu a rovnováhu,
- predchádzať rizikóvemu správaniu a závislostiam.

4. Digitálna, mediálna a finančná gramotnosť

(rozvoj kritického myslenia a zodpovedného správania online)

Pilier reaguje na potrebu pripraviť mladých ľudí na digitálny a mediálny svet a podporovať zodpovedné správanie v online priestore.

Hlavné workshopy:

- *Ako robiť správne finančné rozhodnutia*
- *Mediálna výchova*

Výchovné ciele:

- posilniť schopnosť kriticky hodnotiť informácie,
- rozvíjať finančné a spotrebiteľské zručnosti,
- učiť bezpečnému a etickému správaniu v online prostredí,
- podporovať digitálnu rovnováhu a mediálnu zodpovednosť.

5. Environmentálna a kultúrna výchova

(zodpovednosť voči planéte, estetické cítenie a vzťah k umeniu)

Cieľom piliera je viesť mladých ľudí k rešpektu k prírode, prostrediu a kultúrnemu dedičstvu, rozvíjať ich estetické cítenie a ekologické správanie.

Hlavné workshopy a projekty:

- *Kade – tade po Bystrici*
- *Klíma a generácie 1. a 2. časť*
- *Zelená budúcnosť*
- *Travel tales*
- *Prírodné poklady Banskej Bystrice*
- *Turisticko-náučný prechod Cestou medi*
- *Putovanie za vodou, k svetovému dňu vody 22. 3.*
- *Putovanie za prírodou, k svetovému dňu Zeme 22. 4.*

Výchovné ciele:

- rozvíjať environmentálne povedomie a zodpovednosť,
- podporovať tvorivosť a kultúrnu senzitivitu,
- vnímať krásu, harmóniu a rovnováhu ako hodnoty,
- učiť mladých konať udržateľne a s rešpektom k prírode.

6. Centrum mladých (CM-ko) – bezpečný priestor pre mládež

(komunitné centrum, rovesnícke učenie, prevencia a well-being)

CM-ko je súčasťou CVCČ – JUNIOR a predstavuje moderný priestor pre mladých, ktorý spája voľnočasové, vzdelávacie a komunitné aktivity.

Funkcie CM-ka:

- bezpečný priestor pre neformálne stretávanie a oddych,
- zóna „Free time“ (PlayStation, VR, spoločenské hry, šach, chillout),
- športovo–kreatívna zóna (tanečný priestor, pohybové aktivity),
- vzdelávacia zóna (workshopy, diskusie, travel tales, peer learning).

Programové línie:

- podpora duševného zdravia a well-beingu,
- rovesnícke vzdelávanie a mentoring,
- diskusné kluby a zážitkové aktivity,
- participácia a dobrovoľnícke projekty.